

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

УЗ ПРАВИЛНИК О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О МЕТОДОЛОГИЈИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ РЕФЕРЕНТНЕ ЦИЈЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине – ФЕРК овим образложењем објашњава правни и чињенични основ за доношење Правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије.

Образложење је израђено да би се омогућило јавности разумијевање правног основа којег ФЕРК мора уважавати у поступку доношења општих аката којима се, на основу законског овлаштења, на општи начин уређују правни односи у циљу разрађивања и примјене појединих законских одредби у вези методологије утврђивања референтне цијене електричне енергије, као откупне цијене електричне енергије из постројења квалификованих произвођача, чија производња електричне енергије се не подстиче и користи се за утврђивање накнада, које се плаћају за обновљиве изворе енергије па је иста за све примарне изворе за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 66/13, 94/15, 54/19, 1/22 и 61/22), Закон о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације („Службене новине Федерације БиХ“ број 70/13 и 5/14), Статут Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 24/14 и 91/15), Пословник о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 29/14, 31/16 и 84/19)

Ради остваривања циљева Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, који представља правни оквир за стварање услова за развој тржишта електричне енергије, те ради регулисања тржишта електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине, основан је ФЕРК, као специјализована, самостална, независна и непрофитна организација у Федерацији Босне и Херцеговине, која има својство правног лица. Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописане су надлежности и обавезе ФЕРК-а, које се односе на регулисање тржишта електричне енергије, уз посебан нагласак Закона на јавност и транспарентност рада ФЕРК-а. Такође и Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације прописане су одређене надлежности ФЕРК-а, које се односе на предмет тог закона.

Са тим у вези, чланом 21. став (1) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописане су надлежности ФЕРК-а, док је у чланом 22. тачка 11) наведеног закона прописано да је обавеза ФЕРК-а доносити благовремене прописе за остваривање прописаних надлежности. Пошто је у члану 21. став (3) овог закона предвиђено да ФЕРК поред надлежности прописаних овим законом обавља и послове прописане му другим законима и прописима из области енергије, Законом о кориштењу обновљивих извора

енергије и ефикасне когенерације, утврђене су додатне надлежности ФЕРК-а у области кориштења обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације. Тако је у члану 3. тачка дд) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и у члану 3. тачка 35) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине дефинисана референтна цијена електричне енергије као откупна цијена електричне енергије из постројења, која користе обновљиве изворе и когенерацију, чија се производња не подстиче и користи се за утврђивање накнада, које се плаћају за обновљиве изворе, а утврђује је ФЕРК. Чланом 25. став (8) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације прописано је да методологију за утврђивање референтне цијене посебним правилником доноси ФЕРК. Утврђивање референтне цијене електричне енергије у складу са предметном методологијом је такође у надлежности ФЕРК-а, на основу члана 21. став (1) тачка 13) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, те члана 25. став (7) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

У складу са одредбама Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине и члану 11. став (1) Статута Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да у извршавању својих овлаштења и обављању својих функција, ФЕРК има обавезе прописане Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и Законом о нафтним дериватима у Федерацији Босне и Херцеговине. Чланом 23. став (1) и став (2) тог Статута прописано је да ФЕРК доноси опште и појединачне акте, те да су општи акти ФЕРК-а Пословник о раду, Етички кодекс и други општи акти неопходни за његов рад, донесени у складу са Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, тим Статутом и другим законским и подзаконским актима.

Чланом 32. став (1) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да се правилником поближе разрађују законски прописи у оквиру надлежности и овлаштења ФЕРК-а, као и питања унутрашње организације и рада ФЕРК-а.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРАВИЛНИКА

С обзиром да је обавеза ФЕРК-а стално праћење и анализирање досадашње примјене његових правила и прописа које доноси у складу са својим законом прописаним надлежностима и обавезама, ФЕРК је оцијенио да је потребно извршити измјену методологије израчуна референтне цијене електричне енергије, односно да постоји потреба измјене одредбе која се односи на период за који се утврђује референтна цијена електричне енергије. Наиме, континуираним праћењем, те анализом кретања цијена електричне енергије на тржишту, као и остварених цијена трговине имаоца ФЕРК-ове дозволе за снабдијевање електричном енергијом утврђено је да је дошло до знатних поремећаја у цијенама електричне енергије на тржишту, што је утицало на драстично повећање пондерисане остварене цијене трговине електричном енергијом у Федерацији Босне и Херцеговине у периоду од претходних 12 мјесеци која је основ за утврђивање референтне цијене електричне енергије. Чланом 25. став (1) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације је прописано да је гарантована откупна цијена подстицајна цијена различита за сваки примарни извор и тип постројења, па се иста израчунава производом тарифног коефицијента и референтне цијене електричне енергије. Чланом 3. став (1) тачка дд) Закона је прописана референтна цијена електричне енергије као откупна цијена електричне енергије из постројења која користе обновљиве изворе и когенерацију чија се производња не подстиче и користи се за утврђивање накнада које се плаћају за обновљиве изворе. Имајући

у виду да је референтна цијена електричне енергије откупна цијена за постројења чија се производња не подстиче, те да би примјеном постојеће методологије за утврђивање исте њена вриједност у овом тренутку била вишеструко виша од гарантованих откупних цијена чиме би се нарушио основни смисао подстицања електричне енергије произведене из постројења која користе обновљиве изворе, ФЕРК се определијелио за измјену одредбе везане за период утврђивања референтне цијене електричне енергије.

Такође, пошто је дошло до измјена и допуна Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине у протеклом периоду, било је потребно измијенити и допунити одредбу члана 2. Правилника у којој се овај закон спомиње.

Обзиром на напријед наведено ФЕРК се определијелио за регулисање ове материје као у Нацрту правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије.

III. ПРЕДМЕТ РАЗМАТРАЊА ПРАВИЛНИКА

Правилником о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије допуњује се одредба члана 2. Правилника, будући да се у истој спомиње Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, који је доживио измјене и допуне у протеклом периоду, те се мијења одредба Правилника о периоду за који се утврђује референтна цијене електричне енергије.

IV. СВРХА ОБРАЗЛОЖЕЊА

Сврха Образложења је информисање јавности о чињеничним и правним основама Правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије. Обзиром да је материја Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије изузетно стручна и захтјевна, ФЕРК ће наставити пратити и анализирати ефекте примјене Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије у процесу његове примјене.

V. ПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ ФЕРК-а

Нацрт правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије ФЕРК је усвојио на II редовној сједници одржаној 30.01.2023. године. Одржана сједница била је отворена за јавност, а обавјештење о одржавању сједнице објављено је 20.01.2023. године, на огласној табли ФЕРК-а и на интернет страници ФЕРК-а.

Уз Нацрт правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије, ФЕРК је на истој сједници усвојио и текст Образложења уз овај нацрт и утврдио текст Обавјештења за јавност за прикупљање коментара и одржавање опште расправе. Обавјештење за јавност за прикупљање коментара и одржавање опште расправе објављено је на интернет страници ФЕРК-а 01.02.2023. године. Нацрт правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије са Образложењем био је доступан јавности преко

интернет странице ФЕРК-а, а могао се преузети и у сједишту ФЕРК-а. Рок за подношење писаних коментара истекао је 17.02.2023. године.

ФЕРК је одржао општу расправу о Нацрту правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије 16.02.2023. године, у Мостару, у просторијама ФЕРК-а, са почетком у 10:00 часова.

С обзиром да није било коментара јавности на наведени Нацрт, приједлог правилника о измјенама и допунама Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије стављен је на дневни ред V редовне сједнице ФЕРК-а.